ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 23ης Μαρτίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ – Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων – Μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό – Εγγραφές οπτικοακουστικών προγραμμάτων – Πώληση στο διαδίκτυο – Ρύθμιση κράτους μέλους που επιβάλλει κατάταξη βάσει ηλικίας και σήμανση των προγραμμάτων – Προστασία των ανηλίκων – Εγγραφές που έχουν ήδη υποβληθεί σε κατάταξη και σήμανση σε άλλο κράτος μέλος – Αναλογικότητα»

Στην υπόθεση C-662/21,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Φινλανδία) με απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2021, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Νοεμβρίου 2021, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κίνησε η

Booky.fi Oy,

παρισταμένου του:

Kansallinen directivaalinen instituutti (KAVI),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους Δ. Γρατσία, πρόεδρο τμήματος, M. Ilešič (εισηγητή) και I. Jarukaitis, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– το Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI), εκπροσωπούμενο από την E. Lauri και τον L. Pekkala,

– η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την H. Leppo,

* Γλώσσα διαδικασίας: η φινλανδική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον J. Ringborg, την I. Söderlund και τον F. Thiran,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 34 και 36 ΣΛΕΕ.

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας που κίνησε η Booky.fi Oy κατά της απόφασης του Kansallinen infomerciaalinen instituutti (KAVI) (Εθνικού Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων, Φινλανδία), με την οποία της επιβλήθηκε να αναφέρει, μεταξύ των πληροφοριών σχετικά με τις εγγραφές οπτικοακουστικών προγραμμάτων που προσφέρει προς πώληση μέσω του διαδικτυακού καταστήματός της, το όριο ηλικίας κάτω του οποίου είναι ακατάλληλη η παρακολούθηση των προγραμμάτων αυτών, βάσει της κατάταξης που προβλέπεται από τη φινλανδική νομοθεσία.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

3 Το άρθρο 17 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στις 20 Νοεμβρίου 1989 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1577, σ. 3) και τέθηκε σε ισχύ στις 2 Σεπτεμβρίου 1990, ορίζει τα εξής:

«Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου που επιτελούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και φροντίζουν ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε ενημέρωση και σε υλικό, που προέρχονται από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως σ' αυτά που αποσκοπούν στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του, καθώς και της σωματικής και πνευματικής υγείας του. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη:

[…]

ε) Ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18.»

Το δίκαιο της Ένωσης

4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 59 και 104 της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) (ΕΕ 2010, L 95, σ. 1), έχουν ως εξής:

«(59) Η διαθεσιμότητα επιβλαβούς περιεχομένου στις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων αποτελεί μέλημα για τον νομοθέτη, τον κλάδο των μέσων και τους γονείς. Θα υπάρξουν και νέες προκλήσεις, ιδίως αναφορικά με νέες πλατφόρμες και νέα προϊόντα. Καθίσταται συνεπώς αναγκαία η ύπαρξη κανόνων για την προστασία της φυσικής, πνευματικής και ηθικής ανάπτυξης των ανηλίκων, καθώς και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας σε όλες τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων.

[…]

(104) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, που είναι κυρίως η δημιουργία χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα για υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων με ταυτόχρονη εξασφάλιση υψηλού βαθμού προστασίας των στόχων γενικού συμφέροντος, ιδίως της προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας καθώς και της προώθησης δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν συνεπώς, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της παρούσας οδηγίας να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η [Ευρωπαϊκή] Ένωση δύναται να υιοθετήσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 [ΣΕΕ]. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, του ιδίου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.»

Το φινλανδικό δίκαιο

5 Το άρθρο 1 του kuvaohjelmalaki (710/2011) [νόμου 710/2011 περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων], της 17ης Ιουνίου 2011 (στο εξής: νόμος περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων), ορίζει ότι σκοπός του νόμου αυτού είναι η προστασία των παιδιών από οπτικοακουστικά προγράμματα επιβλαβή για την ανάπτυξή τους.

6 Κατά το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω νόμου:

«Ο παρών νόμος εφαρμόζεται στην παροχή και στον έλεγχο οπτικοακουστικών προγραμμάτων στη Φινλανδία, όταν αυτά διατίθενται στην τηλεόραση ή στο πλαίσιο υπηρεσίας διάθεσης προγραμμάτων κατά παραγγελία στα οποία έχει εφαρμογή ο Laki sähköisen viestinnän palveluista 917/2014 (νόμος 917/2014 περί υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών). Όσον αφορά τις λοιπές περιπτώσεις παροχής οπτικοακουστικών προγραμμάτων και ελέγχου τους στη Φινλανδία, ο παρών νόμος εφαρμόζεται όταν:

1) το πρόγραμμα παρέχεται από εταιρία ή επιχείρηση που έχει εγγραφεί στο σχετικό φινλανδικό μητρώο ή διαθέτει εγκατάσταση στη Φινλανδία·

2) το πρόγραμμα διατίθεται από πρόσωπο που είναι Φινλανδός πολίτης ή έχει τη συνήθη διαμονή του στη Φινλανδία, ή

3) η απόφαση για την παροχή του προγράμματος έχει ληφθεί στη Φινλανδία.»

7 Το άρθρο 3, σημείο 3, του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων ορίζει ως παροχή οπτικοακουστικού προγράμματος τη διάθεσή του στο κοινό με σκοπό την παρακολούθησή του.

8 Το άρθρο 3, σημείο 5, του νόμου αυτού προβλέπει ότι η κατάταξη συνίσταται στην κρίση που διατυπώνεται, μετά την παρακολούθηση ενός οπτικοακουστικού προγράμματος, ως προς το κατά πόσον αυτό μπορεί να έχει επιβλαβή επίδραση στην ανάπτυξη των παιδιών κάτω από μια ορισμένη ηλικία.

9 Το άρθρο 5, πρώτο εδάφιο, του νόμου αυτού ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη αντίθετων διατάξεων των άρθρων 9 έως 11, η παροχή οπτικοακουστικού προγράμματος είναι δυνατή μόνον εφόσον αυτό έχει αποτελέσει αντικείμενο κατάταξης σύμφωνα με το άρθρο 16, πρώτο εδάφιο, και αν περιέχει ή συνοδεύεται από εμφανή ένδειξη του ορίου ηλικίας και του περιεχομένου ή, αν πρόκειται για οπτικοακουστικό πρόγραμμα κατά την έννοια του άρθρου 16, τρίτο εδάφιο, αν περιέχει ή συνοδεύεται από εμφανή ένδειξη του ορίου ηλικίας και του περιεχομένου. Αν πρόκειται για οπτικοακουστικό πρόγραμμα κατά την έννοια του άρθρου 16, δεύτερο εδάφιο, η παροχή του είναι δυνατή μόνον εφόσον περιέχει ή συνοδεύεται από εμφανή ένδειξη του ορίου ηλικίας των 18 ετών.»

10 Κατά το άρθρο 6, πέμπτο εδάφιο, του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων:

«Ο πάροχος οπτικοακουστικών προγραμμάτων οφείλει, στο πλαίσιο της παροχής των προγραμμάτων, να παρέχει πληροφορίες σχετικές με τα όρια ηλικίας και τα λοιπά μέτρα που ευνοούν την προστασία των παιδιών.»

11 Το άρθρο 9 του νόμου αυτού έχει ως εξής:

«Δεν απαιτείται κατάταξη και σήμανση των οπτικοακουστικών προγραμμάτων τα οποία:

1) έχουν ως αποκλειστικό περιεχόμενο εκπαιδευτικό ή πολιτιστικό υλικό·

2) έχουν ως αποκλειστικό περιεχόμενο μουσική, αθλητισμό ή την αναπαραγωγή αθλητικών, πολιτιστικών ή ψυχαγωγικών εκδηλώσεων ή άλλων παρόμοιων εκδηλώσεων ή γεγονότων·

3) έχει ως αποκλειστικό περιεχόμενο ιδιοκατασκευές, θέματα ευεξίας, συζητήσεις, παίγνια, μόδα, κηπουρική, κατασκευή, μαγειρική, διακόσμηση, παίγνια γνώσεων, διαγωνισμούς ή άλλα παρόμοια θέματα που προσφέρονται για όλες τις ηλικίες·

4) έχει ως αποκλειστικό περιεχόμενο υλικό εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών·

5) έχει ως αποκλειστικό περιεχόμενο ενημερωτικό υλικό για ιδεολογικές ή πολιτικές δραστηριότητες·

6) έχει ως περιεχόμενο πληροφορίες σχετικές με την επικαιρότητα·

7) έχει ως περιεχόμενο εκπομπή σε απευθείας μετάδοση.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, σημείο 4, υπόκεινται σε κατάταξη τα οπτικοακουστικά προγράμματα που έχουν ως μόνο αντικείμενο υλικό εμπορικής προώθησης για οπτικοακουστικά προγράμματα.»

12 Το άρθρο 10 του εν λόγω νόμου ορίζει τα εξής:

«Δεν απαιτείται κατάταξη και σήμανση των οπτικοακουστικών προγραμμάτων τα οποία:

1) διατίθενται στο πλαίσιο διαδικτυακής δημοσίευσης κατά την έννοια του laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä (460/2003) [νόμου 460/2003 για την άσκηση της ελευθερίας της έκφρασης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης] και παράγονται ή αποκτώνται στο πλαίσιο της μετάδοσης της εν λόγω δημοσίευσης·

2) διατίθενται στο πλαίσιο υπηρεσίας παροχής προγραμμάτων παραγόμενων από ιδιώτες και παράγονται από ιδιώτη για ψυχαγωγικούς σκοπούς·

3) παρέχονται στο πλαίσιο εκπαιδευτικής ή άλλης πολιτιστικής δραστηριότητας και παράγονται στο πλαίσιο εκπαιδευτικής ή άλλης πολιτιστικής δραστηριότητας·

4) είναι παίγνια τα οποία διατίθενται στο πλαίσιο υπηρεσίας παροχής παιγνίων της οποίας ο πάροχος τηρεί κώδικα συμπεριφοράς τον οποίον έχει καταρτίσει για την υπηρεσία αυτή και ο οποίος υπόκειται σε έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 8.»

13 Το άρθρο 11, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων προβλέπει τα εξής:

«Το [KAVI] μπορεί, εάν του ζητηθεί, να επιτρέψει την παροχή οπτικοακουστικών προγραμμάτων χωρίς κατάταξη ή σήμανση βάσει του παρόντος νόμου κατά τη διάρκεια ειδικής εκδήλωσης που οργανώνεται για την παροχή οπτικοακουστικών προγραμμάτων.»

14 Κατά το άρθρο 15 του εν λόγω νόμου:

«Ένα οπτικοακουστικό πρόγραμμα θεωρείται επιβλαβές για την ανάπτυξη του παιδιού αν μπορεί να έχει επιβλαβή επίδραση στην ανάπτυξη του παιδιού λόγω της βίας ή του σεξουαλικού ή αγχογόνου περιεχομένου του ή με οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο τρόπο.

Το πλαίσιο και ο τρόπος με τον οποίον περιγράφονται τα γεγονότα στο πρόγραμμα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση του επιβλαβούς χαρακτήρα ενός οπτικοακουστικού προγράμματος.»

15 Το άρθρο 16 του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων έχει ως εξής:

«Αν ένα οπτικοακουστικό πρόγραμμα είναι επιβλαβές για την ανάπτυξη του παιδιού κατά την έννοια του άρθρου 15, κατατάσσεται, αναλόγως του περιεχομένου του, στην κατηγορία προγραμμάτων που είναι κατάλληλα για παιδιά ηλικίας άνω των 7, 12, 16 ή 18 ετών και φέρει σύμβολο που περιγράφει το περιεχόμενό του. Εάν το πρόγραμμα δεν θεωρηθεί επιβλαβές για την ανάπτυξη του παιδιού, κατατάσσεται στην κατηγορία προγραμμάτων που είναι κατάλληλα για όλες τις ηλικίες.

Αν ένα πρόγραμμα προορίζεται ρητώς για κοινό ηλικίας άνω των 18 ετών, δεν υπόκειται σε κατάταξη. Τέτοια προγράμματα παρέχονται μόνον εφόσον περιλαμβάνουν ή συνοδεύονται από σαφώς εμφανή ένδειξη του ορίου ηλικίας των 18 ετών.

Το [KAVI] μπορεί να εγκρίνει το όριο ηλικίας και το σύμβολο που περιγράφει το περιεχόμενο του προγράμματος που έχουν αποδοθεί στο έδαφος της Ένωσης προς τον σκοπό της χρήσης του προγράμματος αυτού στη Φινλανδία σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, έστω και αν το εν λόγω πρόγραμμα δεν έχει υποβληθεί σε κατάταξη στη Φινλανδία.»

16 Κατά το άρθρο 19 του νόμου αυτού, το KAVI μεριμνά για την τήρηση του εν λόγω νόμου.

17 Το άρθρο 30 του ίδιου νόμου προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά της απόφασης περί κατάταξης που εκδίδει το KAVI.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

18 Η Booky.fi είναι φινλανδική επιχείρηση η οποία εμπορεύεται μέσω του διαδικτυακού καταστήματός της οπτικοακουστικά προγράμματα εγγεγραμμένα σε υλικά υποθέματα, όπως DVD και δίσκους Blu-ray.

19 Κατόπιν ελέγχου που διενήργησε το 2018, το KAVI διαπίστωσε ότι η Booky.fi διέθετε προς πώληση εγγραφές οπτικοακουστικών προγραμμάτων χωρίς να παρέχει πληροφορίες σχετικά με το επιτρεπόμενο όριο ηλικίας και το περιεχόμενο του οπτικοακουστικού προγράμματος, όπως απαιτεί ο νόμος περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων.

20 Με απόφαση της 9ης Ιουλίου 2018, το KAVI διέταξε, μεταξύ άλλων, την Booky.fi να περιλάβει τις ως άνω ενδείξεις στις πληροφορίες τις σχετικές με τις εγγραφές προγραμμάτων που εμπορεύεται και, στη συνέχεια, με απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2018, απέρριψε τη διοικητική ένσταση της Booky.fi κατά της απόφασης αυτής.

21 Η Booky.fi άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης του KAVI ενώπιον του Helsingin hallinto-oikeus (διοικητικού πρωτοδικείου Ελσίνκι, Φινλανδία), το οποίο απέρριψε την προσφυγή αυτή με απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2019. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον, στην περίπτωση διαδικτυακού καταστήματος, η παροχή οπτικοακουστικού προγράμματος στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 5, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων, πραγματοποιείται με τη διάθεση προς πώληση της εγγραφής του προγράμματος αυτού ή με την παροχή της δυνατότητας παραγγελίας του με άλλον τρόπο, η εν λόγω εγγραφή πρέπει να περιλαμβάνει ή να συνοδεύεται από την ένδειξη περί ηλικίας που προβλέπει ο εν λόγω νόμος.

22 Κατά της απόφασης αυτής η Booky.fi άσκησε ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, Φινλανδία), αιτούντος δικαστηρίου στην υπό κρίση υπόθεση, αίτηση αναιρέσεως, προς στήριξη της οποίας υποστηρίζει ότι συνιστά μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό των εισαγωγών, κατά την έννοια του άρθρου 34 ΣΛΕΕ, η απαίτηση να υπόκεινται σε κατάταξη και σήμανση βάσει των ορίων ηλικίας που ισχύουν στη Φινλανδία τα οπτικοακουστικά προγράμματα που η ίδια η προσφεύγουσα διαθέτει προς πώληση στο διαδικτυακό κατάστημά της, ενώ τα προγράμματα αυτά έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο τέτοιας κατάταξης σε άλλο κράτος μέλος και φέρουν ήδη ένδειξη ορίου ηλικίας σύμφωνα με τη νομοθεσία του άλλου αυτού κράτους μέλους.

23 Κατά την Booky.fi, οι διατάξεις του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του σκοπού της προστασίας του παιδιού όταν η παροχή οπτικοακουστικών προγραμμάτων προορίζεται αποκλειστικά για ενήλικους αγοραστές.

Επιπλέον, η υποχρέωση κατάταξης, σύμφωνα με τη φινλανδική νομοθεσία, όλων των εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων που προσφέρονται μέσω ηλεκτρονικού καταστήματος αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας και θα ήταν λιγότερο περιοριστικό για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων το να υπόκεινται στην υποχρέωση αυτή μόνον οι εγγραφές που εισάγονται πράγματι στη Φινλανδία. Συναφώς, η Booky.fi αναφέρει ότι παραγγέλλει από διεθνείς χονδρεμπόρους τις εγγραφές οπτικοακουστικών προγραμμάτων που προσφέρει στον ιστότοπό της πωλήσεων αποκλειστικά σε συνάρτηση με τις παραγγελίες που έχει λάβει.

24 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η παροχή εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων μέσω διαδικτυακού καταστήματος εμπίπτει στην έννοια της παροχής οπτικοακουστικών προγραμμάτων, κατά το άρθρο 5, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων, οπότε η σχετική με το όριο ηλικίας ένδειξη που αντιστοιχεί στην κατάταξη βάσει του νόμου αυτού πρέπει να περιλαμβάνεται στις πληροφορίες για την εγγραφή εφόσον αυτή προσφέρεται προς πώληση, τούτο δε ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι το πρόγραμμα που περιέχει έχει επιπλέον αποτελέσει αντικείμενο κατάταξης από τον αρμόδιο φορέα άλλου κράτους μέλους.

25 Ειδικότερα, κατά το αιτούν δικαστήριο πάντοτε, η εμπορία εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων συνοδευόμενων από ενδείξεις ορίου ηλικίας που αντιστοιχούν στην κατάταξη άλλου κράτους μέλους δεν παρέχει στον αγοραστή τη δυνατότητα να ενημερωθεί, κατά τον χρόνο της πώλησης, για το περιεχόμενο του οπτικοακουστικού προγράμματος και για τη σήμανση βάσει των ισχυόντων στη Φινλανδία ορίων ηλικίας, με αποτέλεσμα να μην επιτυγχάνεται το επίπεδο προστασίας του παιδιού που προβλέπει ο νόμος περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων.

26 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, υπό περιστάσεις όπως αυτές της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί, η υποχρέωση κατάταξης και σήμανσης των προγραμμάτων αναλόγως της ηλικίας, όπως προβλέπεται από τον νόμο αυτόν, υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος με τον νόμο αυτόν σκοπός της προστασίας του παιδιού.

27 Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι περιστάσεις της διαφοράς αυτής διαφέρουν από εκείνες της υπόθεσης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008, Dynamic Medien (C-244/06, EU:C:2008:85), καθόσον, εν προκειμένω, δεν χωρεί παρέκκλιση από την προβλεπόμενη στον νόμο περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων υποχρέωση ένδειξης ορίου ηλικίας, ακόμη και όταν είναι βέβαιον ότι ο αγοραστής της εγγραφής του οπτικοακουστικού προγράμματος είναι ενήλικος.

28 Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι διατάξεις του νόμου αυτού διαφέρουν επίσης από τη γερμανική νομοθεσία στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008, Dynamic Medien (C-244/06, EU:C:2008:85), καθόσον η νομοθεσία εκείνη είχε εφαρμογή τόσο στους πωλητές οπτικοακουστικών εγγραφών που είναι εγκατεστημένοι στην εθνική επικράτεια όσο και σε εκείνους που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη, ενώ κάτι τέτοιο δεν ισχύει στην περίπτωση του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Αντιβαίνει στο άρθρο 34 ΣΛΕΕ, υπό το πρίσμα της διάταξης του άρθρου 36 ΣΛΕΕ, ερμηνεία του άρθρου 5, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων, σύμφωνα με την οποία η κατάταξη των εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων σύμφωνα με τον νόμο αυτόν, καθώς και η σήμανση με τα όρια ηλικίας βάσει της εν λόγω κατάταξης που προβλέπεται από τον ίδιο νόμο, πρέπει να περιέχονται στις πληροφορίες για το προϊόν ήδη από το στάδιο κατά το οποίο οι εγγραφές αυτές προσφέρονται προς πώληση σε διαδικτυακό κατάστημα, ακόμη και αν αυτές έχουν μεν υποβληθεί σε κατάταξη και σε σήμανση σε άλλο κράτος μέλος, αλλά δεν έχουν παραδοθεί ακόμη στη Φινλανδία;

Ασκεί επιρροή το γεγονός ότι στον νόμο περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων δεν υπάρχει διάταξη που να εξαιρεί από την κατάταξη και τη σήμανση σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί ότι ο αγοραστής του οπτικού μέσου ήταν ενήλικος, καθώς και το γεγονός ότι η ως άνω απαίτηση εκ νέου κατάταξης και σήμανσης εφαρμόζεται στη διάθεση τέτοιας εγγραφής από διαδικτυακό κατάστημα αποκλειστικά και μόνον όταν το πρόγραμμα διατίθεται από εταιρία ή επιχείρηση η οποία είτε είναι εγγεγραμμένη στο σχετικό φινλανδικό μητρώο είτε διαθέτει εγκατάσταση στη Φινλανδία ή όταν το πρόγραμμα διατίθεται από φυσικό πρόσωπο που είναι Φινλανδός πολίτης ή έχει τη συνήθη διαμονή του στη Φινλανδία, ή ακόμη όταν η απόφαση για τη διάθεση του προγράμματος ελήφθη στη Φινλανδία;

2) Εάν, προκειμένου να θεωρηθεί ότι η ανωτέρω απαίτηση εκ νέου κατάταξης και σήμανσης είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας, είναι αναγκαίο να προβλέπεται δυνατότητα εξαίρεσης από την απαίτηση αυτή αν εξακριβωθεί ότι ο αγοραστής της εγγραφής οπτικοακουστικού προγράμματος ήταν ενήλικος, πρέπει, σε περίπτωση αγοράς από ενηλίκους, να απαιτείται απόλυτη βεβαιότητα ότι ο αγοραστής ήταν ενήλικος κατά το στάδιο της παραγγελίας και της αγοράς μιας τέτοιας εγγραφής ή αρκεί η προσπάθεια του πωλητή της εγγραφής να εξακριβώσει αν ο αγοραστής είναι ενήλικος;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

30 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, προκειμένου να προστατευθούν οι ανήλικοι από οπτικοακουστικό περιεχόμενο που μπορεί να βλάψει την ευημερία και την ανάπτυξή τους, απαιτεί τα οπτικοακουστικά προγράμματα που έχουν εγγραφεί σε υλικό υπόθεμα και διατίθενται στο εμπόριο μέσω διαδικτυακού καταστήματος να έχουν υποβληθεί προηγουμένως σε διαδικασία ελέγχου, καθώς και σε κατάταξη βάσει των ορίων ηλικίας και αντίστοιχη σήμανση σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους, ακόμη και σε περίπτωση που έχουν αποτελέσει αντικείμενο διαδικασίας ελέγχου, καθώς και ανάλογης κατάταξης και σήμανσης κατ' εφαρμογήν του δικαίου άλλου κράτους μέλους.

31 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επιπλέον από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο της εκτίμησης αυτής, αφενός, το γεγονός ότι η επίμαχη εθνική ρύθμιση δεν προβλέπει παρέκκλιση από την απαίτηση αυτή για τις περιπτώσεις που μπορεί να αποδειχθεί ότι ο αγοραστής εγγραφής η οποία διέπεται από την εν λόγω ρύθμιση είναι ενήλικος και, αφετέρου, το

γεγονός ότι η εν λόγω ρύθμιση εφαρμόζεται μόνον στα προγράμματα που παρέχονται από εταιρίες ή επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο του οικείου κράτους μέλους ή εγκατεστημένες σε αυτό ή από πρόσωπο που είναι πολίτης του κράτους μέλους αυτού ή έχει σε αυτό τη συνήθη διαμονή του ή όταν η απόφαση για την παροχή των προγραμμάτων αυτών έχει ληφθεί σε αυτό το κράτος μέλος.

32 Υπενθυμίζεται εκ προοιμίου ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί θεμελιώδη αρχή της Συνθήκης ΛΕΕ, η οποία εκφράζεται με την επιβαλλόμενη από το άρθρο 34 ΣΛΕΕ απαγόρευση των ποσοτικών περιορισμών επί των εισαγωγών μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και κάθε μέτρου ισοδυνάμου αποτελέσματος (απόφαση της 18ης Ιουνίου 2019, Αυστρία κατά Γερμανίας, C-591/17, EU:C:2019:504, σκέψη 119 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

33 Κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη με το άρθρο 34 ΣΛΕΕ απαγόρευση μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς κατά την εισαγωγή αφορά κάθε μέτρο των κρατών μελών ικανό να εμποδίσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το εμπόριο εντός της Ένωσης (απόφαση της 18ης Ιουνίου 2019, Αυστρία κατά Γερμανίας, C-591/17, EU:C:2019:504, σκέψη 120 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

34 Εξάλλου, ένα μέτρο, ακόμη και αν δεν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα τη δυσμενέστερη μεταχείριση των προϊόντων που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, εμπίπτει επίσης στην έννοια του «μέτρου ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς», κατά το άρθρο 34 ΣΛΕΕ, εάν παρακωλύει την πρόσβαση, στην αγορά κράτους μέλους, των προϊόντων καταγωγής άλλων κρατών μελών (απόφαση της 18ης Ιουνίου 2019, Αυστρία κατά Γερμανίας, C-591/17, EU:C:2019:504, σκέψη 121 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

35 Εν προκειμένω, ένα μέτρο όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, βάσει του οποίου τα οπτικοακουστικά προγράμματα πρέπει, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εντός του οποίου διατίθενται στο εμπόριο μέσω διαδικτυακού καταστήματος, να υποβάλλονται προηγουμένως σε διαδικασία ελέγχου, καθώς και σε κατάταξη και σήμανση βάσει των ορίων ηλικίας που έχουν τεθεί για την προστασία των ανηλίκων, καθιστά εν τέλει δυσχερέστερη και ακριβότερη την εισαγωγή εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος.

36 Επομένως, ένα τέτοιο μέτρο μπορεί να παρεμποδίσει την πρόσβαση στην αγορά του οικείου κράτους μέλους των εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη νομολογία που μνημονεύθηκε στις σκέψεις 32 έως 34 της παρούσας απόφασης, συνιστά μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς κατά την έννοια του άρθρου 34 ΣΛΕΕ, το οποίο είναι κατ' αρχήν ασυμβίβαστο με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο αυτό (πρβλ. απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008, Dynamic Medien, C-244/06, EU:C:2008:85, σκέψεις 34 και 35).

37 Κατά πάγια νομολογία, εθνική ρύθμιση η οποία αποτελεί μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς μπορεί πάντως να δικαιολογείται από έναν από τους λόγους γενικού συμφέροντος που απαριθμούνται στο άρθρο 36 ΣΛΕΕ ή από επιτακτικές ανάγκες γενικού συμφέροντος. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, το εθνικό μέτρο πρέπει να είναι κατάλληλο προς επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (πρβλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2015, Visnapuu, C-198/14, EU:C:2015:751, σκέψη 110 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

38 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, όπως εξαγγέλλει το άρθρο 1 του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων, το επίμαχο στην κύρια δίκη μέτρο αποσκοπεί στην προστασία των ανηλίκων από τα οπτικοακουστικά προγράμματα των οποίων το περιεχόμενο είναι επιβλαβές για την ανάπτυξή τους.

39 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η προστασία του παιδιού κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του οποίου το άρθρο 24, παράγραφος 1, ορίζει ότι τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία και τη φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους. Αναγνωρίζεται επίσης από διάφορες διεθνείς νομικές πράξεις, μεταξύ των οποίων η Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, η οποία έχει κυρωθεί από το σύνολο των κρατών μελών και της οποίας το άρθρο 17, στοιχείο ε΄, ορίζει ότι τα συμβαλλόμενα κράτη ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του.

40 Όσον αφορά, ειδικότερα, τα οπτικοακουστικά προγράμματα, ο νομοθέτης της Ένωσης υπογράμμισε, στην αιτιολογική σκέψη 59 της οδηγίας 2010/13, την ανάγκη προστασίας των ανηλίκων από την παρουσία περιεχομένου που ενδέχεται να είναι επιβλαβές γι’ αυτούς, υπενθυμίζοντας, στην αιτιολογική σκέψη 104, ότι πρόκειται για στόχο γενικού συμφέροντος ο οποίος απαιτεί υψηλό βαθμό προστασίας.

41 Κατά συνέπεια, η προστασία των ανηλίκων από οπτικοακουστικά προγράμματα το περιεχόμενο των οποίων ενδέχεται να βλάψει την ευημερία και την ανάπτυξή τους αποτελεί επιτακτική απαίτηση γενικού συμφέροντος που δικαιολογεί, κατ’ αρχήν, τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων (πρβλ. αποφάσεις της 14ης Φεβρουαρίου 2008, Dynamic Medien, C-244/06, EU:C:2008:85, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 19ης Νοεμβρίου 2020, ZW, C-454/19, EU:C:2020:947, σκέψη 40).

42 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 37 της παρούσας απόφασης, πρέπει επίσης να εξεταστεί αν η επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση είναι κατάλληλη για την επίτευξη του εν λόγω θεμιτού σκοπού και αν υπερβαίνει το αναγκαίο προς τούτο μέτρο.

43 Συναφώς, απόκειται εν τέλει στο αιτούν δικαστήριο, το μόνο αρμόδιο να εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης και να ερμηνεύσει την εθνική νομοθεσία, να κρίνει αν και σε ποιον βαθμό τέτοιου είδους ρύθμιση πληροί τις εν λόγω επιταγές (απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, Cilevičs κ.λπ., C-391/20, EU:C:2022:638, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Προς τον σκοπό αυτόν, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να εξετάσει κατά τρόπο αντικειμενικό και στηριζόμενο σε στατιστικά δεδομένα, σε δεδομένα που αφορούν ειδικά τη συγκεκριμένη περίπτωση ή σε άλλα μέσα, εάν από τα προσκομιζόμενα από τις αρχές του οικείου κράτους μέλους αποδεικτικά στοιχεία προκύπτει βασίμως ότι τα επιλεγέντα μέτρα είναι κατάλληλα για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών, καθώς και εάν οι σκοποί αυτοί μπορούν να επιτευχθούν με μέτρα λιγότερο περιοριστικά για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων (πρβλ. απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 2016, Deutsche Parkinson Vereinigung, C-148/15, EU:C:2016:776, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

44 Εντούτοις, το Δικαστήριο, καλούμενο να δώσει χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, είναι αρμόδιο να του παράσχει, με βάση τη δικογραφία της κύριας δίκης και τις γραπτές παρατηρήσεις που του υποβλήθηκαν, στοιχεία που θα επιτρέψουν στο αιτούν δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του (πρβλ. απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, Cilevičs κ.λπ., C-391/20, EU:C:2022:638, σκέψη 73 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

45 Όσον αφορά, πρώτον, το κατά πόσον η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση είναι ικανή να επιτύχει τους προβαλλόμενους σκοπούς, επισημαίνεται ότι η απαίτηση να έχουν υποβληθεί τα οπτικοακουστικά προγράμματα που διατίθενται στο εμπόριο εντός κράτους μέλους σε κατάταξη ή/και να φέρουν ένδειξη περί της ελάχιστης ηλικίας που συνιστάται για την παρακολούθησή τους, στο μέτρο που παρέχει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να ενημερώνονται σχετικά με τη φύση του περιεχομένου των προγραμμάτων αυτών και, ως εκ τούτου, να διαπιστώνουν ποια από τα προγράμματα αυτά είναι κατάλληλα για τα παιδιά των οποίων έχουν την ευθύνη, μπορεί να προστατεύσει τους ανηλίκους από προγράμματα των οποίων το περιεχόμενο μπορεί να βλάπτει την ευημερία και την ανάπτυξή τους (πρβλ. απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008, Dynamic Medien, C-244/06, EU:C:2008:85, σκέψη 47).

46 Τούτου λεχθέντος, η ρύθμιση που προβλέπει τέτοιο μέτρο μπορεί να θεωρηθεί ικανή να διασφαλίσει την επίτευξη του σκοπού αυτού μόνον αν εξυπηρετεί πραγματικά την επίτευξή του και αν εφαρμόζεται κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό (πρβλ. απόφαση της 4ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-377/17, EU:C:2019:562, σκέψη 89 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

47 Επισημαίνεται συναφώς, αφενός, ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση προβλέπει πλείονες παρεκκλίσεις από την υποχρέωση κατάταξης και σήμανσης των οπτικοακουστικών προγραμμάτων στη Φινλανδία.

48 Όπως προκύπτει από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, οι παρεκκλίσεις αυτές, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 9 και 10 του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων, στηρίζονται στο περιεχόμενο του οικείου προγράμματος ή στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτό παρέχεται. Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 11 του νόμου αυτού, μπορεί, κατόπιν αιτήσεως, να χορηγηθεί παρέκκλιση υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

49 Εντούτοις, οι παρεκκλίσεις αυτές έχουν περιορισμένη εμβέλεια, καθόσον οριοθετούνται αυστηρά ή/και αφορούν οπτικοακουστικά προγράμματα των οποίων το περιεχόμενο δεν μπορεί a priori να βλάψει την ανάπτυξη των ανηλίκων. Επομένως, υπό την επιφύλαξη της επαλήθευσης από το αιτούν δικαστήριο, δεν προκύπτει ότι οι διατάξεις αυτές είναι ικανές να εμποδίσουν την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει ο εν λόγω νόμος.

50 Αφετέρου, από το άρθρο 2 του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων προκύπτει ότι μια εγγραφή οπτικοακουστικού προγράμματος διέπεται από τον νόμο αυτόν μόνον εφόσον διατίθεται στο εμπόριο στη Φινλανδία από εταιρία ή επιχείρηση που είναι εγγεγραμμένη στο σχετικό μητρώο του εν λόγω κράτους μέλους ή διαθέτει εκεί εγκατάσταση, από Φινλανδό πολίτη ή από πρόσωπο που έχει τη συνήθη διαμονή του στη Φινλανδία, ή αν η απόφαση περί εμπορίας της εν λόγω εγγραφής ελήφθη στη Φινλανδία.

51 Μια τέτοια διάταξη, καθόσον αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων μέρος των εγγραφών που μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο στη Φινλανδία από άλλο κράτος μέλος, καθιστώντας έτσι δυνατή στη Φινλανδία την εμπορία εγγραφών προγραμμάτων που δεν φέρουν σήμανση σχετική με την ελάχιστη απαιτούμενη ηλικία για την παρακολούθησή τους, φαίνεται ικανή να περιορίσει την αποτελεσματικότητα της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης, εις βάρος της επίτευξης του σκοπού της προστασίας των ανηλίκων.

52 Με τις γραπτές παρατηρήσεις της, η Φινλανδική Κυβέρνηση επισήμανε ότι δεν κατέστη δυνατό να θεσπιστεί στη Φινλανδία ένα νομικό καθεστώς δυνάμει του οποίου οι εγγραφές ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων που πωλούνται εξ αποστάσεως από άλλο κράτος μέλος θα μπορούσαν να υπόκεινται στην υποχρέωση κατάταξης που προβλέπει ο νόμος περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων. Εν πάση περιπτώσει, θα ήταν πρακτικώς αδύνατον να ελεγχθεί αποτελεσματικά η τήρηση της υποχρέωσης αυτής.

53 Εξάλλου, κατά την ίδια κυβέρνηση, η πλειονότητα των Φινλανδών καταναλωτών πραγματοποιούν τις αγορές τους μέσω διαδικτυακών καταστημάτων εγκατεστημένων στη Φινλανδία, με αποτέλεσμα η επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει ο νόμος περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων να μη διακυβεύεται ουσιωδώς από το γεγονός ότι οι διατάξεις του δεν εκτείνονται στο σύνολο των αλλοδαπών παρόχων εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων.

54 Όπως προκύπτει από τη νομολογία που υπενθυμίζεται στη σκέψη 43 της παρούσας απόφασης, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξετάσει αντικειμενικώς, βάσει, μεταξύ άλλων, των στοιχείων που προσκομίζουν οι αρχές του οικείου κράτους μέλους, αν, λαμβανομένου υπόψη ειδικότερα του πεδίου εφαρμογής της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης, η υποχρέωση κατάταξης και σήμανσης των εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων που διατίθενται στο εμπόριο στη Φινλανδία ανταποκρίνεται πράγματι στην προσπάθεια επίτευξης του σκοπού προστασίας των ανηλίκων από τις εγγραφές εκείνες των οποίων το περιεχόμενο μπορεί να βλάψει την ευημερία και την ανάπτυξή τους.

55 Προς τον σκοπό αυτόν, πρέπει να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, η ratio legis που δικαιολογεί τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης και οι συνέπειες που έχει ο περιορισμός αυτός συγκεκριμένα στην επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

56 Δεύτερον, όσον αφορά την εκτίμηση της αναγκαιότητας του επίμαχου στην κύρια δίκη μέτρου, επισημαίνεται ότι, ελλείψει εναρμονίσεως σε επίπεδο Ένωσης των κανόνων που εφαρμόζονται στην κατάταξη και στη σήμανση των οπτικοακουστικών προγραμμάτων, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίσουν το δικό τους προς διασφάλιση επίπεδο προστασίας των ανηλίκων από οπτικοακουστικό περιεχόμενο που μπορεί να βλάψει την ευημερία και την ανάπτυξή τους.

57 Επομένως, τα μέτρα που λαμβάνει ένα κράτος μέλος για να προστατεύσει τους ανηλίκους από τέτοιου είδους περιεχόμενο δεν ανταποκρίνονται κατ' ανάγκην σε μια κοινή σε όλα τα κράτη μέλη αντίληψη όσον αφορά το επίπεδο και τις λεπτομέρειες της προστασίας αυτής. Δεδομένου ότι η αντίληψη αυτή μπορεί να ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών, για λόγους ιδίως ηθικούς ή πολιτισμικούς, πρέπει να αναγνωριστεί στα κράτη μέλη ένα ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως επί του θέματος (πρβλ. απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2020, ZW, C-454/19, EU:C:2020:947, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

58 Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος έχει επιλέξει τρόπους προστασίας των ανηλίκων από περιεχόμενο ικανό να βλάψει την ευημερία και την ανάπτυξή τους, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους άλλου κράτους μέλους, δεν επηρεάζει αυτό καθεαυτό την εκτίμηση της αναλογικότητας των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί σχετικώς, καθώς αυτές πρέπει να εκτιμώνται μόνον σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και με το επίπεδο προστασίας που το εν λόγω κράτος μέλος προτίθεται να εξασφαλίσει (πρβλ. απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008, Dynamic Medien, C-244/06, EU:C:2008:85, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

59 Εξ αυτού συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι ένα κράτος μέλος μπορεί θεμιτώς να θεωρήσει ότι οι καταναλωτές που βρίσκονται στο έδαφός του πρέπει να μπορούν να στηρίζονται στις ενδείξεις του ορίου ηλικίας και του περιεχομένου που απηχούν τις επικρατούσες σε αυτό το κράτος μέλος νομικές και πολιτιστικές αντιλήψεις, προκειμένου να μπορούν να αποφασίζουν με πλήρη επίγνωση αν ένα συγκεκριμένο οπτικοακουστικό πρόγραμμα είναι προσαρμοσμένο στην ηλικία των ανηλίκων των οποίων οι καταναλωτές αυτοί έχουν την ευθύνη.

60 Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να απαιτηθεί από ένα κράτος μέλος να άρει για τα οπτικοακουστικά προγράμματα που διατίθενται στο εμπόριο μέσω ηλεκτρονικού καταστήματος την υποχρέωση προηγούμενης κατάταξης και σήμανσης βάσει ορίων ηλικίας, την οποία έχει προβλέψει με σκοπό την προστασία των ανηλίκων στο εν λόγω κράτος μέλος, για τον λόγο ότι τα προγράμματα αυτά έχουν ήδη υποβληθεί σε κατάταξη και σήμανση για τον ίδιο σκοπό σε άλλο κράτος μέλος.

61 Ομοίως, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να προβλέπουν παρέκκλιση από την υποχρέωση κατάταξης και σήμανσης των οπτικοακουστικών προγραμμάτων βάσει ορίων ηλικίας στην περίπτωση που μπορεί να αποδειχθεί ότι ο αγοραστής της εγγραφής είναι ενήλικος. Πράγματι, σε περίπτωση που η κατάταξη και η σήμανση των οπτικοακουστικών προγραμμάτων βάσει ορίων ηλικίας πραγματοποιούνταν πριν από την αποστολή του υποθέματος στο οποίο έχουν εγγραφεί, αλλά μετά την αγορά του, οι καταναλωτές δεν θα ήταν σε θέση να εκτιμήσουν με πλήρη επίγνωση αν ένα πρόγραμμα είναι προσαρμοσμένο στην ηλικία των ανηλίκων των οποίων έχουν την ευθύνη ή οι οποίοι ενδέχεται να έχουν πρόσβαση στην εν λόγω εγγραφή. Επομένως, θα υπήρχε επιπλέον κίνδυνος ο ανήλικος να έχει πρόσβαση σε πρόγραμμα ακατάλληλο για την ηλικία του. Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, δεν μπορεί να απαιτηθεί από ένα κράτος μέλος να επιβάλει υποχρέωση κατάταξης και σήμανσης μόνον για τα προγράμματα των οποίων οι εγγραφές παραδίδονται πράγματι σε αυτό το κράτος μέλος.

62 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των εγγραφών οπτικοακουστικών προγραμμάτων από μέτρα όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη δεν φαίνεται μεν να υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου με αυτό σκοπού, ωστόσο η σχετική διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.

63 Συναφώς, επισημαίνεται ειδικότερα ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, ο Φινλανδός νομοθέτης περιόρισε το πεδίο εφαρμογής του επίμαχου μέτρου με το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί οπτικοακουστικών προγραμμάτων και προέβλεψε διάφορες παρεκκλίσεις από την υποχρέωση κατάταξης και σήμανσης των οπτικοακουστικών προγραμμάτων στα άρθρα 9 έως 11 του νόμου αυτού.

64 Εξάλλου, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν μπορεί να συναχθεί ότι η διαδικασία κατάταξης που ακολουθείται κατ' εφαρμογήν του νόμου αυτού δεν είναι εύκολα προσβάσιμη, ότι δεν μπορεί να διεξαχθεί εντός εύλογης προθεσμίας ή ότι, αν καταλήξει σε απορριπτική απόφαση, αυτή δεν μπορεί να προσβληθεί με ένδικη προσφυγή. Ωστόσο, η σχετική διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο (πρβλ. απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008, Dynamic Medien, C-244/06, EU:C:2008:85, σκέψεις 50 και 51).

65 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η εξής απάντηση:

– τα άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, προς τον σκοπό της προστασίας των ανηλίκων από οπτικοακουστικό περιεχόμενο που μπορεί να βλάψει την ευημερία και την ανάπτυξή τους, απαιτεί τα οπτικοακουστικά

προγράμματα που έχουν εγγραφεί σε υλικό υπόθεμα και διατίθενται στο εμπόριο μέσω ηλεκτρονικού καταστήματος να έχουν υποβληθεί προηγουμένως σε διαδικασία ελέγχου, καθώς και σε κατάταξη βάσει ορίων ηλικίας και σε αντίστοιχη σήμανση σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους, ακόμη και σε περίπτωση που τα προγράμματα αυτά έχουν υποβληθεί σε διαδικασία ελέγχου, καθώς και σε ανάλογη κατάταξη και σήμανση κατ' εφαρμογήν του δικαίου άλλου κράτους μέλους, εφόσον η ρύθμιση αυτή είναι κατάλληλη να εξασφαλίσει την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο προς τούτο μέτρο·

– συναφώς, το γεγονός ότι μέρος των εγγραφών που μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο εντός του οικείου κράτους μέλους από άλλο κράτος μέλος αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ρύθμισης δεν έχει καθοριστική σημασία, υπό την επιφύλαξη ότι ένας τέτοιος περιορισμός δεν θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Δεν έχει επίσης καθοριστικό χαρακτήρα το γεγονός ότι η οικεία εθνική ρύθμιση δεν προβλέπει παρέκκλιση από την απαίτηση αυτή όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι ο αγοραστής εγγραφής που υπόκειται στη ρύθμιση αυτή είναι ενήλικος.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

66 Δεδομένης της καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

67 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαίνεται:

Τα άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, προς τον σκοπό της προστασίας των ανηλίκων από οπτικοακουστικό περιεχόμενο που μπορεί να βλάψει την ευημερία και την ανάπτυξή τους, απαιτεί τα οπτικοακουστικά προγράμματα που έχουν εγγραφεί σε υλικό υπόθεμα και διατίθενται στο εμπόριο μέσω ηλεκτρονικού καταστήματος να έχουν υποβληθεί προηγουμένως σε διαδικασία ελέγχου, καθώς και σε κατάταξη βάσει ορίων ηλικίας και σε αντίστοιχη σήμανση σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους, ακόμη και σε περίπτωση που τα προγράμματα αυτά έχουν υποβληθεί σε διαδικασία ελέγχου, καθώς και σε ανάλογη κατάταξη και σήμανση κατ' εφαρμογήν του δικαίου άλλου κράτους μέλους, εφόσον η ρύθμιση αυτή είναι κατάλληλη να εξασφαλίσει την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο προς τούτο μέτρο.

Συναφώς, το γεγονός ότι μέρος των εγγραφών που μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο εντός του οικείου κράτους μέλους από άλλο κράτος μέλος αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ρύθμισης δεν έχει καθοριστική σημασία, υπό την επιφύλαξη ότι ένας τέτοιος περιορισμός δεν θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Δεν έχει επίσης καθοριστικό χαρακτήρα το γεγονός ότι η οικεία εθνική ρύθμιση δεν προβλέπει παρέκκλιση

από την απαίτηση αυτή όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι ο αγοραστής εγγραφής που υπόκειται στη ρύθμιση αυτή είναι ενήλικος.

(υπογραφές)